Çok Boyutlu Ya?am Kalitesi ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu Ya?am Kalitesi ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19249

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Boyutlu Ya?am Kalitesi ?ndeksi (ÇBYK?), bireylerin alg?lad?klar? **Ya?am Kalitesi** düzeylerini çok yönlü olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir **psikometrik** ölçüm arac?d?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, özellikle **Akut Koroner Sendrom** (AKS) tan?s? alm?? hastalar?n ya?am kalitesini ölçmek için ?eyma Demir ve Zeynep Özer taraf?ndan 2021 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, fiziksel, psikolojik ve sosyal iyi olu? gibi hastalar?n hayat?n? etkileyen kritik alanlar? kapsamaktad?r.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültüründe ve klinik popülasyonda geçerli ve güvenilir sonuçlar verdi?ini göstermeyi amaçlam??t?r. ÇBYK?, kardiyoloji alan?nda hasta odakl? bak?m stratejilerinin geli?tirilmesi ve tedavi sonuçlar?n?n izlenmesi aç?s?ndan önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çok Boyutlu Ya?am Kalitesi ?ndeksi, Ya?am Kalitesi, Akut Koroner Sendrom, Uyarlama, **Psikometri**, Kardiyoloji, Hasta Sonuçlar?.

Yazarlar

?eyma Demir, Zeynep Özer.

Amaç

Çok Boyutlu Ya?am Kalitesi ?ndeksi'nin temel amac?, bireylerin kronik hastal?klar ba?lam?nda alg?lanan **Ya?am Kalitesi**ni objektif ve subjektif boyutlar?yla de?erlendirmektir. Türkçe versiyonunun özel amac?, Türkiye'deki **Akut Koroner Sendrom** (AKS) hastalar?n?n sa?l?k durumlar?na ba?l? ya?am kalitelerini güvenilir ve kültürel olarak uygun bir ?ekilde ölçebilmektir.

Bu ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, AKS hastalar?n?n sadece fiziksel iyile?me düzeylerini de?il, ayn? zamanda psikososyal adaptasyonlar?n? ve tedaviye yan?tlar?n? da kapsaml? bir ?ekilde izleme imkan? sunar. Elde edilen veriler, hastalar?n ya?am kalitesini art?rmaya yönelik hedeflenmi? giri?imlerin planlanmas?nda kritik rol oynamaktad?r.

Yap?

ÇBYK?, **Ya?am Kalitesi** kavram?n?, Dünya Sa?l?k Örgütü'nün (DSÖ) tan?mlar?yla uyumlu olarak çok boyutlu bir yap? içinde ele al?r. Bu yap?, genellikle a?a??daki temel alanlar? içerir:

Fiziksel Sa?l?k: A?r?, enerji, uyku ve günlük aktiviteleri gerçekle?tirme yetene?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Psikolojik Durum: Duygusal durumlar, benlik sayg?s?, negatif ve pozitif duygular.
Sosyal ?li?kiler: Ki?isel ili?kiler, sosyal destek ve sosyal aktivitelere kat?l?m.
Çevre: Güvenlik, finansal kaynaklar, sa?l?k hizmetlerine eri?im ve ev ortam? kalitesi.

Ölçek, bu boyutlar üzerinden hastan?n genel iyilik halini belirleyerek, tek boyutlu sa?l?k ölçümlerinin ötesine geçen detayl? bir profil sunar. AKS hastalar?nda bu boyutlar, hastal???n yaratt??? k?s?tlamalar ve psikolojik stresle do?rudan ili?kilidir.

Geçerlik

Çok Boyutlu Ya?am Kalitesi ?ndeksi'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?ini kan?tlamaya odaklanm??t?r. Demir ve Özer (2021) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu test etmek amac?yla **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak beklenen çok boyutlu yap?y? destekledi?ini ve ilgili alt faktörler alt?nda topland???n? göstermi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in ay?rt edici geçerli?i, bilinen gruplar aras?ndaki farkl?l?klar? tespit etme yetene?i aç?s?ndan incelenmi?tir. Bulgular, ÇBYK?'nin Akut Koroner Sendrom hastalar?n?n ya?am kalitesindeki de?i?iklikleri hassas bir ?ekilde ölçebildi?ini ve geçerli bir araç oldu?unu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik de?erlendirmesi, iç tutarl?l?k yöntemleri kullan?larak yap?lm??t?r. Çal??mada, ölçe?in genel ve alt boyutlar? için hesaplanan **Cronbach Alfa** katsay?lar? incelenmi?tir. Rapor edilen alfa de?erlerinin yüksek oldu?u ve kabul edilebilir güvenilirlik s?n?rlar? (genellikle 0.70 ve üzeri) içinde yer ald??? belirtilmi?tir, bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

?ç tutarl?l???n yan? s?ra, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu sonuçlar, ÇBYK?'nin tekrarlanan uygulamalarda stabil ölçümler sa?lad???n? ve **Akut Koroner Sendrom** hastalar?n?n ya?am kalitesi takibinde güvenle kullan?labilece?ini ortaya koymaktad?r.

Faktör Analizi

Türkçe Çok Boyutlu Ya?am Kalitesi ?ndeksi'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla gerçekle?tirilen **Faktör Analizi**, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n? do?rulam??t?r. Analizler, ölçe?in temel ya?am kalitesi bile?enlerini temsil eden ayr?k faktörlere sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in Akut Koroner Sendrom hastalar?n?n ya?am kalitesini olu?turan fiziksel k?s?tlamalar, duygusal zorluklar ve sosyal destek alg?s? gibi farkl? alanlar? ba??ms?z olarak

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?erlendirme yetene?ini kan?tlam??t?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Spesifik puanlama sistemi için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r.)

Language Available: Türkçe, Orijinal diller (genellikle ?ngilizce)

Population Group: Klinik Popülasyon

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Akut Koroner Sendrom (AKS) tan?s? alm?? hastalar.

Test Methodology: Kat?l?mc?lar?n kendi alg?lad?klar? ya?am kalitesi düzeylerini, sunulan seçenekler üzerinden i?aretledikleri öz bildirim metodolojisi kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

ÇBYK?, Ya?am Kalitesi Ölçe?i, Kardiyoloji, Hasta Sonuçlar?, **Cronbach Alfa**, Yap? Geçerli?i, Uyarlama.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: seymademir@ibu.edu.tr (Sorumlu Yazar: ?eyma Demir)

Correspondence Address: Bilinmiyor (Detayl? bilgi için makale referans?na ba?vurulmal?d?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe Uyarlama 2021 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in klinik veya ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ?eyma Demir ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Yay?nlanan makale aç?k eri?im format?ndad?r, ancak ölçe?in kendisinin kullan?m? için telif haklar? geçerli olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Demir, ?., & Özer, Z. (2021). Turkish Version of the Multidimensional Index of Life Quality in Patients with Acute Coronary Syndrome. *Bezmiâlem Science, 9*(1), 61-67. doi:10.14235/bas.galenos.2020.3982. Makale ba?lant?s?: bezmialemscience.org

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: cok-boyutlu-yasam-kalitesi-indeksi-toad.pdf

Çok Boyutlu Ya?am Kalitesi ?ndeksi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Detayl? ölçek maddeleri için lütfen referans makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM